

Dr. Horváth Ferenc

1944 – 2018

Gyászol a család, gyászolnak a barátok, ahogy gyászol a magyar és nemzetközi földtudomány is. Horváth Ferenc, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora, a Geofizikai, majd Geofizikai és Űrtudományi Tanszék volt vezetője, a Földrajz- és Földtudományi Intézet alapító igazgatója, az MTA doktora, a European Academy of Sciences tagja vagy ahogy mindenki ismerte, „a Horváth Feri”, pár hete nincs közöttünk. Nehezen hisszük el, kapkodjuk a fejünket, hogy lehet ez, amikor még nem sokkal korábban is tervekkel tele, napi tennivalókon felbuzdulva beszélt velünk, dolgozott a cikkein, könyvön, munkákon – és egyszer csak, nincs. Próbáljuk felfogni, hogy nem, soha többé nem viccelődhetünk vele, nem kérdezhetjük meg szakmai vagy bármilyen véleményét, amelyre pedig milyen sokat adtunk. Hogy át kell vennünk tőle a stafétát. Nehéz a szakmának, és még sokkal nehezebb a családjának.

Szakmai pályája a földtudományok, a geofizika szempontjából talán máig legpezsgőbb időszakban, a 60-as években indult. A Geofizikai Év lelkesedése áthatotta a szakmát, ekkor lett lenézett meséből elfogadott nézetté a kontinensvándorlás, a lemeztektonika, ekkor vált az űrkutatás a tudományos élet hajtómotorjává. Feri már az ELTE hallgatójaként lelkesen vetette magát ebbe a pezsgésbe, ezekbe a kutatásokba. A tanszéken működő űrkutató csoportban hazánkban először mérték meg pontok abszolút, a Föld középpontjához mért koordinátáit, majd Feri volt az – még nagyon fiatal kutatóként – aki az e mérésekből előálló elméleti földalak és a Föld dinamikai folyamatai közti kapcsolat lehetőségét felvetve, azok kapcsolatáról írt, hazánkban elsőként. Érdeklődése fokozatosan át is helyeződött a Föld fizikai folyamataira, arra, hogy azok hogyan működtetik a lemeztektonikát, hogy szabják meg bolygónk képét.

A geofizikusok közül talán ő volt a legelkötelezettebb, aki meg akarta érteni a geológusok gondolkodásmódját, kutatási módszereit, kereste a társaságukat, és egész életében egyik kedvenc szófordulata volt a „rigor of physics and vigor of geology” – és nemcsak szófordulatként, de életstílusként is ezt követte. Bár nagyon ügyelt a részletekre, soha nem veszett el bennük; mindig a nagy kép, a „big picture” lebegett a szeme előtt. Az utókor, mindazok, akik már „csak” munkáiból ismerhetik majd, egy következetes, logikus és eredeti elmének látják, szinte talán úgy

megijednek tudásától, ahogy mi, vagy akár ő maga is fejet hajtunk nagy elődeink, pl. Lóczy vagy Eötvös előtt. És nem fogják már tudni, amit mi tudunk, hogy Feri legalább ennyire volt vidám, vicces, bulizós kolléga és barát – és családját szerető férj és apa. Nem fogják tudni, hogy elment a geológus kirándulásokra, hogy generációjának későbbi „nagy öregjeivel” együtt írta a geológus nótákat, és leste el azokat a módszereket, amelyeket aztán a fizika szigorával ötvözve olyan komoly eredményekig vitt. Tudását nemcsak a rokon szakmáktól, de a nemzetközi közösségtől is leste: Angliában, az Egyesült Államokban, Hollandiában és Olaszországban is töltött hosszabb-rövidebb kutatási időszakot, kapcsolatrendszere nagyon kiterjedt – nagyon sokan gyászoljuk, gyászolják most világszerte is. Nem véletlenül lett a hazai földtudomány legtöbbet idézett tudósa, egyik legnagyobb alakja.

Dr. Horváth Ferenc
1944 – 2018

Ha Feri szakmai örökségét egy dologhoz akarnánk kötni – nem egyszerű ez! – akkor azt mondhatjuk: Pannonmedence, mert a köznyelv Kárpát-medencéjét így nevezi a geodinamika. Régióink kialakulása, története: hogy a szigorú fizikai elvek hogyan és mikor alakították ki azt, ennek milyen geológiai bizonyítékait láthatjuk, hogyan hasznosítható ez nyersanyagkutatásban, geotermikában, földrengés-veszélyeztetettségi számításokban; ez volt az élete, ez volt, amivel legszívesebben foglalkozott. Szakmai szerelme ezen belül is a Balatonhoz kötődik, ahol kis területen, és az általa szorgalmazott vízi mérésekkel jól feltárhatóan kutathatók mindazoknak a folyamatoknak a nyomai és bizonyítékai, amelyek a Pannon térséget kialakították. És nem mellesleg: ahol milyen finom borok teremnek!

Egyik legértékesebb szakmai tulajdonsága az állandó kételkedés volt, és az, hogy kőkemény őszinteséggel be merte vallani, ha valamit nem tudott. Nem köntörfalazott, megmondta: ezt nem tudjuk még, ezt nem tudom. Ez sem fog feltétlenül kiderülni cikkei, könyvei jövőbeli olvasóinak, de mi tudjuk, és példáját követve próbálhatunk magunk is így tenni. Nagyszerű pályája, az általa számunkra, tudományos utókorra hagyott örökség bizonyítja: érdemes, így érdemes. Amikor Rá emlékezünk – kinek-kinek más hangsúlyokkal – ne rejtjük a gyász, az elmúlás, a szomorúság mögé mindazt a jókedvet, amely rá annyira jellemző volt.

Amikor utoljára ültünk egy jó ebéd és finom bor mellett – jaj, de hogy tudtuk, hogy utoljára! – idézte egyik senior szaktársunkat. „Feri, nektek mennyivel könnyebb volt, ha valamit nem tudtatok, csak megkérdeztétek Fülöptől, Danktól, Egyedtől. Hát mi kihez menjünk?” – „Hát, már ti vagytok azok!” – válaszolta. Nélküle még nehezebb ez, de az ő akarata, hogy továbbvigyük a tudást, a szakmát, a tudomány szeretetét.

Rövid lefolyású, gyilkos kór támadta meg és terítette le bő két hónap alatt. Tudta, hogy baj van, baj lehet, de ahogy tudott, dolgozott tovább, nagy fájdalmai – ma már tudjuk: haláltusája – alatt is küldte az üzenetet: dolgozom rajta, hétvégén meglesz. Sajnos a betegség volt az erősebb.

Feri, búcsúzik Tőled családot, búcsúznak kollégáid. Búcsúzik utolsó munkahelyed, az általad szervezett Geomega Kft. munkaközössége, búcsúzik az Eötvös Loránd Tudományegyetem, annak Geofizikai és Űrtudományi Tanszéke és Földrajz- és Földtudományi Intézete, a Magyar Tudományos Akadémia Geofizikai Tudományos Bizottsága. Búcsúznak tanítványaid, doktoranduszaid, barátaid és ismerőseid, a hazai és nemzetközi földtudományos közösség.

Nyugodj békében, Feri!

Timár Gábor

Rendezvénynapló

2019. február		
febr. 18–21.	First EAGE Reservoir Characterization and Modelling Workflows for Giant Carbonate Field Developments of the Middle East	Abu Dhabi, Egyesült Arab Emírátsok
febr. 25–27.	EAGE Workshop on Big Data and Machine Learning for E&P Efficiency	Kuala Lumpur, Malajzia
2019. március		
márc. 4–7.	DGG (Deutsche Geophysikalische Gesellschaft) Annual Meeting	Braunschweig, Német Szövetségi Köztársaság
márc 17–21.	SAGEEP 2019 (Symposium on the Application of Geophysics to Engineering and Environmental Problems)	Portland, USA
2019. április		
ápr. 7–12.	EGU General Assembly	Bécs, Ausztria
ápr. 8–11.	20th European Symposium on Improved Oil Recovery (IOR 2019)	Pau, Franciaország
ápr. 23–26.	5th International Workshop on Rock Physics (http://sgpnus.org/5iwrp.html)	Hong Kong
ápr. 26.	Magyar Geofizikusok Egyesületének Közgyűlése	Budapest
2019. május		
máj. 23–25.	Az MFT és az MGE közös vándorgyűlése A Magyar Királyi/Állami Földtani Intézet jubileumának és Eötvös Loránd centenáriumának alkalmából	Balatonfüred
2019. június		
jún. 3–6.	81. EAGE évi kongresszus és műszerkiállítás (www.eage.org)	London, Anglia
jún. 15–19.	SPWLA Annual Symposium 2019	The Woodlands, Texas, USA
2019. szeptember		
szept. 8–12.	Near Surface Geoscience Conference and Exhibition 2019 The world's most significant Near Surface Event	Hága, Hollandia
szept. 15–20.	SEG International Exposition and 89th Annual Meeting (https://seg.org/Events/Upcoming-SEG-Annual-Meetings)	San Antonio, Texas, USA

További részletek, referenciák az MGE (www.mageof.hu) honlapjáról, illetve az EAGE (www.eage.org) és a SEG (www.seg.org) honlapjairól érhetők el.

Szerkesztőség

Termálvízkutató – Sárvár, 1971

A csoportiroda a Nádasy-várban.
A műszerkocsi mellett a csoportvezető:
Bodoky Tamás

Grimm Lajos kitűző
– kitűnően főzött

A lőzsínór beszántása és robbanása (fent)

Berzsényi Károly, a lőmester ellenőrzi
a helyes szántást (balra)

1971-ben az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet lőzsínóros
rengéskeltésű (GEOFLEX) szeizmikus reflexiós méréseket
végzett Sárvár körzetében. Ezeknek a méréseknek az alapján
tűzték ki a Sárvári Termálfürdő mélyfúrásainak helyét

MAGYAR GEOFIZIKUSOK EGYESÜLETE

1145 Budapest, Columbus u. 17–23.; Tel./Fax: (1) 201-9815

E-mail: postmaster@mageof.t-online.hu; Honlap: www.mageof.hu